USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juřičkové a soudců Filipa Dienstbiera a Štěpána Výborného v právní věci žalobce: **P. Č.**, zastoupený JUDr. Bc. Jiřím Trnkou, Ph.D., advokátem, sídlem V. Talicha 1807/14, České Budějovice, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 9. 2025, č. j. KUJCK 100780/2025, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 7. 2026, č. j. 66 A 14/2025-29,

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Bc. Jiřímu Trnkovi, Ph.D., advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 12 269 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Magistrát města České Budějovice (dále jen „magistrát“) příkazem ze dne 11. 6. 2025, č. j. SO/7084/2025, shledal žalobce vinným ze spáchání přestupku proti veřejnému pořádku podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, a uložil mu pokutu ve výši 500 Kč. Příkaz byl žalobci doručen dne 23. 6. 2025, tedy následující pracovní den po uplynutí deseti dnů ode dne dodání datové zprávy do datové schránky příjemce (§ 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů).

[2] Dne 8. 7. 2025 žalobce podal proti příkazu odpor a dne 11. 7. 2025 požádal o prominutí zmeškání lhůty k podání odporu. Tuto žádost odůvodnil tím, že je nemajetný a nemá pravidelný přístup k internetu, aby mohl datovou schránku otevírat častěji. Magistrát

usnesením ze dne 4. 8. 2025, č. j. SO/7084/2025, žádosti nevyhověl a neprominul žalobci zmeškání úkonu (podání odporu) dle § 41 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Žalovaný následně rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto usnesení odvolání žalobce zamítl a prvostupňové usnesení magistrátu potvrdil.

[3] Žalobu podanou proti rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem označeným v záhlaví zamítl. Podle krajského soudu se žalovaný vypořádal se všemi odvolacími námitkami. Krajskému soudu bylo z jeho úřední činnosti známo, že je žalobcova osobní a majetková situace složitá, s čímž pravděpodobně souvisejí i žalobcovy potíže s možností pravidelného připojení do datové schránky. Tyto skutečnosti však dle krajského soudu nemohou být důvodem pro prominutí zmeškání úkonu. Protože si žalobce zřídil datovou schránku, jsou mu písemnosti správními orgány povinně doručovány tímto způsobem. Jestliže není zpráva vyzvednuta přihlášením do datové schránky, dochází k doručení desátým dnem od dodání datové zprávy. Od tohoto okamžiku běží zákonná lhůta k podání odporu. Riziko spojené se skutečností, že se žalobce nepřihlašoval do datové schránky častěji, nese samotný žalobce a jde k jeho tíži. Žalobce dle krajského soudu neprokázal, že by v jeho případě existovala objektivní překážka, která by mu zabránila v podání včasného odporu. Krajský soud doplnil, že příkaz, kterým byla žalobci za spáchaný přestupek uložena pokuta, nebyl předmětem tohoto soudního řízení, a proto se námitkami proti samotnému příkazu nemohl zabývat.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Stěžovatel zdůraznil, že krajský soud nakládá se žalobou manipulativně. Namísto posouzení individuálních okolností krajský soud vyslovil závěr, že zřízení a užívání datové schránky je vždy v dispozici jejího uživatele, a tedy stěžovatel mohl zvýšit frekvenci přihlašovaní do datové schránky. Tento závěr však krajský soud učinil bez znalosti stěžovatelových faktických možností, a takové odůvodnění je třeba považovat za nedostatečné. Krajským soudem odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2015, č. j. 7 Azs 13/2015-28, č. 3215/2015 Sb. NSS, řešil dle stěžovatele odlišný případ. Stěžovatel zdůraznil, že pravidelné přihlašování do datové schránky jednou za tři týdny svědčí o tom, že se nevyhýbá styku s úřady. Zrušení datové schránky není pro stěžovatele řešením. Stěžovatel taktéž nesouhlasí s právní úpravou lhůty pro podání odporu a namítá, že by tato úprava měla být zrušena Ústavním soudem.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že správní orgány i krajský soud vycházely při rozhodování z ustálené judikatury. Krajský soud se přezkoumatelně vypořádal se všemi žalobními námitkami. Skutečnost, že je stěžovatel nemajetný a nemá možnost se do datové schránky přihlašovat častěji než jednou za tři týdny, nepředstavuje dle žalovaného závažný důvod, pro který by bylo možné prominout zmeškání úkonu.

pokračování

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Podle § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), Nejvyšší správní soud odmítne pro nepřijatelnost kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhoduje specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.), jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[7] Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti formuloval Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Kasační stížnost je přijatelná, pokud Nejvyšší správní soud považuje za potřebné a) vyjádřit se k zásadní právní otázce, b) odstranit nejednotnost v rozhodování krajských soudů, c) provést tzv. judikaturní odklon, d) postihnout zásadní pochybení krajského soudu při aplikaci procesních či hmotněprávních předpisů, které má za následek závažný dopad do postavení a práv účastníků.

[8] Ve vztahu k namítaným nedostatkům odůvodnění rozsudku krajského soudu Nejvyšší správní soud v souladu s konstantní judikaturou uvádí, že z odůvodnění napadeného rozsudku je patrné, jaký skutkový stav vzal krajský soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, jakým způsobem postupoval při jejich hodnocení a proč pokládal stěžovatelovy námitky za nedůvodné (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Napadený rozsudek požadavky judikatury naplňuje. Nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která znemožňuje napadené rozhodnutí věcně přezkoumat (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). V souladu s judikaturou pak krajský soud věcně neposuzoval námitky, které směřovaly proti samotnému přestupku, který nebyl předmětem tohoto řízení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2019, č. j. 5 As 95/2018-48, bod 30).

[9] K věci samé pak krajský soud v souladu s judikaturou zdůraznil, že rozhodnutí o zmeškání úkonu (§ 41 odst. 1 až 7 správního řádu) obecně nepodléhá samostatnému soudnímu přezkumu coby rozhodnutí předběžné povahy ve smyslu § 70 písm. b) s. ř. s. (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2008, č. j. 9 As 88/2007-49, č. 1881/2009 Sb. NSS, ze dne 14. 11. 2017, č. j. 5 Ads 150/2017-23, nebo ze dne 16. 7. 2026, č. j. 6 As 80/2026-34, bod 21). Výjimku však představuje rozhodnutí o prominutí zmeškání úkonu spočívajícím právě v podání odporu proti příkazu. V rozsudku ze dne 15. 9. 2016, č. j. 3 As 248/2015-22, č. 3467/2016 Sb. NSS, k tomu Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„rozhodnutí o žádosti o prominutí zmeškání úkonu (...) má v takovém případě přímý dopad do hmotných práv účastníka, neboť v závislosti na výsledku rozhodnutí o žádosti buď existuje pravomocný příkaz o uložení sankce, nebo v důsledku podaného odporu ještě není o uložení povinnosti rozhodnuto. Jedině v tomto specifickém a výjimečném případě lze tedy usnesení o žádosti o prominutí zmeškání úkonu podle § 41 odst. 6 správního řádu považovat za rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., kdy následné rozhodnutí o odvolání je přímo přezkoumatelné v řízení o žalobě."*

[10] Krajský soud v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu také vyložil podmínky pro prominutí zmeškání úkonu, tedy že závažné důvody, které představují překážku, jež zabránila účastníku řízení učinit zmeškaný úkon, musejí být nezávislé na jeho

vůli. Závažnost těchto důvodů se posuzuje vždy podle okolností konkrétního případu. Podstatné je, pokud účastníku řízení skutečně brání zmeškaný úkon učinit (viz např. již výše odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 13/2015-28). Judikatura Nejvyššího správního soudu konkrétně podřazuje pod závažné důvody dle § 41 odst. 4 správního řádu např. velmi vážný zdravotní stav (rozsudky ze dne 26. 10. 2016, č. j. 8 Azs 57/2016-36, bod 17, nebo ze dne 3. 12. 2020, č. j. 7 As 192/2020-35, bod 22), hospitalizaci z důvodu vážného úrazu (rozsudek ze dne 26. 11. 2015, č. j. 7 As 208/2015-48) nebo těžkou rodinnou situaci. Závažným důvodem se rozumí skutečnost nahodilá, mimořádná, nikoli závislá na vůli účastníka (viz již odkazované rozsudky č. j. 7 As 208/2015-48 a č. j. 5 As 95/2018-48, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2025, č. j. 22 Azs 114/2025-38). Zároveň je na žadateli, aby tento závažný důvod, jenž mu bránil učinit zmeškaný úkon, prokázal (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2012, č. j. 2 As 35/2011-54, a ze dne 25. 1. 2018, č. j. 9 As 100/2017-46, nebo usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28).

[11] Krajský soud shora uvedená judikaturní východiska zohlednil a v souladu s nimi dospěl k závěru, že stěžovatelem tvrzené důvody zákonné podmínky pro prominutí zmeškání úkonu nenaplnily. Stěžovatel netvrdil a neprokázal nahodilou, mimořádnou a na jeho vůli nezávislou skutečnost, pro kterou je institut prominutí zmeškání úkonu určen. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 1. 2025, č. j. 6 As 51/2024-39 (bod 42), zdůraznil, že *„pokud by závažnými důvody odůvodňujícími prominutí zmeškání úkonu měly být (rovněž) skutečnosti, které jednotlivec mohl ovlivnit, resp. mohl zabránit jejich vzniku, lhůty stanovené pro učinění určitého úkonu vůči správnímu orgánu by tak postrádaly smysl“*.

[12] Zpochybňuje-li stěžovatel přiléhavost závěrů rozsudku č. j. 7 Azs 13/2015-28 na projednávanou věc, Nejvyšší správní soud uvádí, že odkazovaný rozsudek č. j. 7 Azs 13/2015-28 se zabýval právě tím, jaké okolnosti případu lze považovat za závažné důvody. Dílčí skutkové odlišnosti nebrání obecné použitelnosti soudem vyslovených závěrů na projednávanou věc (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2025, č. j. 2 As 6/2024-75, bod 34, který shodné závěry vyslovil přímo ve vztahu k stěžovatelem zmiňovanému rozsudku). Jedná se navíc o závěry v judikatuře Nejvyššího správního soudu ustálené (např. již odkazované rozsudky č. j. 7 As 208/2015-48, č. j. 8 Azs 57/2016-36, bod 17, č. j. 7 As 192/2020-35, bod 22, nebo odkazované usnesení č. j. 9 As 83/2021-28).

[13] Považuje-li stěžovatel lhůtu k podání odporu za protiústavní, z judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu plyne, že lhůta sama o sobě nemůže vykazovat znaky protiústavnosti, může se však takto jevit s ohledem na další přistupující okolnosti (např. nález Ústavního soudu ze dne 1. 12. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 17/09, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2017, č. j. 2 As 267/2016-40). Dle Nejvyššího správního soudu lhůta k podání odporu stanovená v § 150 odst. 3 správního řádu splňuje kritéria ústavnosti vymezená judikaturou Ústavního soudu (tj. přiměřenost, zákaz svévole zákonodárce a zákaz ústavně neakceptovatelné nerovnosti; k tomu viz nález Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 6/05). Byť se jedná o lhůtu osmidenní (v již odkazovaném rozsudku č. j. 4 Azs 122/2015-23 Nejvyšší správní soud neshledal rozpor s ústavním pořádkem ani u pětidenní lhůty pro podání odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění), lze její zmeškání v případě existence závažného důvodu prominout. Takový důvod však v dané věci nenastal.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[15] O náhradě nákladů účastníků řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. K odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je namístě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (viz již odkazované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 83/2021-28). Žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

[16] Žalobci byl usnesením ze dne 20. 8. 2026, č. j. 6 As 179/2026-16, ustanoven k ochraně jeho práv zástupce JUDr. Bc. Jiří Trnka, Ph.D., advokát. Podle § 35 odst. 10 části věty prvé za středníkem s. ř. s. platí v takovém případě hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce stát. Podle § 7 bodu 5 a § 9 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), náleží ustanovenému zástupci odměna za dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu (převzetí a příprava zastoupení a písemné podání ve věci samé – doplnění kasační stížnosti), a sice ve výši 4 620 Kč za jeden úkon právní služby. Podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu je třeba k odměně připočítat náhradu hotových výdajů v paušální částce 450 Kč za jeden úkon právní služby. Celkem tedy odměna ustanoveného zástupce a náhrada hotových výdajů činí částku ve výši 10 140 Kč. Vzhledem k tomu, že ustanovený zástupce je společníkem právnické osoby zřízené podle zvláštních právních předpisů upravujících výkon advokacie, a tato právnická osoba je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů o částku odpovídající výši této daně (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto přiznal ustanovenému zástupci odměnu a náhradu hotových výdajů v celkové výši 12 269 Kč (po zaokrouhlení). K vyplacení této částky byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. listopadu 2026

Mgr. Ing. Veronika Juřičková
předsedkyně senátu